

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Богінська А.П., Кульматова Н.М.

викладачі,

*Київський Коледж інформаційних технологій та землевпорядкування
Національного авіаційного університету*

РОЛЬ ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ У ПІДГОТОВЦІ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Сьогодення характеризується глибокими змінами, що відбуваються в різних сферах суспільного життя, включаючи й освітній простір. У концептуальних положеннях Національної доктрини розвитку освіти наголошується на потребі підвищення якості професійно-технічної освіти й професійної підготовки кваліфікованих робітників, адже прискорення науково-технічного прогресу, інтенсивний характер розвитку сучасних технологічних процесів – усе це підвищує вимоги до професійних знань, умінь, навичок кваліфікованих працівників.

Удосконалення підготовки кваліфікованих працівників для будь-якої галузі України є однією з важливих умов підвищення ефективності виробництва. Результат професійної підготовки майбутніх кваліфікованих працівників значною мірою залежить від якості навчально-виробничої діяльності навчального закладу. Зокрема, навчальний процес за освітньо-професійними програмами передбачає опанування циклу гуманітарних дисциплін, а саме «Історія України» та «Культурологія» у всіх спеціалізаціях та всіх напрямках підготовки молодших спеціалістів. Наприклад, інформація з розвитку картографії та геодезії про те, що великі роботи з геодезії, астрономії, картографії дав голова Олександрійської бібліотеки Ератосфен (276–195 рр. до н. е.), який написав книгу «Географія», в якій детально описав відому в той час людям земну поверхню і наніс її на карту. Його карта уже мала паралелі і меридіани, проведені через деякі географічні пункти. Ератосфен вважається першим геодезистом, оскільки він вперше провів виміри довжини дуги меридіану для визначення розміру Землі. Він вирахував дугу меридіану між містами Сієною і Олександрією, спостерігаючи широту місцевості по Сонцю. Такі факти сприяють формуванню інтересу у студентів спеціалізації геодезичної та картографічної галузі до профільного навчання. Як з дисципліни «Історія України», так і з дисципліни «Культурологія» можна виокремити теми для написання творчих робіт, що виявить пізнавальний інтерес у студентів вище згаданих напрямків підготовки.

Характерною особливістю інтересу є його зв'язок з емоційною сферою людини. Почуття – це серцевина інтересу. Здивування, захоплення, задоволення, породжені пізнанням нового, радісні переживання в результаті подолання навчальних труднощів – усе це різні за своєю значущістю і

глибиною вияву почуття учнів, але всі вони викликані зацікавленістю пізнати природу людини [5]. Формування інтересу – це замкнений у собі автоматичний процес. Він зумовлений соціальним оточенням, сферою і характером діяльності не тільки самої людини, але й тих, хто її оточує, процесами навчання і виховання, що мають особливі прийоми збудження інтересів, колективом, активністю самої особистості, її позицією і роллю в структурі діяльності колективу [4]. Людина реалізує свій інтерес у процесі основної діяльності, тому що найсильнішим мотивом у навчанні є саме пізнавальний інтерес, який активно взаємодіє із системою ціннісних орієнтацій, метою, результатами діяльності, відображає всі складові особистості: інтелект, волю, почуття.

За певних умов інтерес є засобом захоплюючого навчання, визначає інтенсивний і зосереджений розвиток пізнавальної діяльності, переростає в стійку рису характеру.

Пізнавальний інтерес – це емоційно усвідомлена, вибірково спрямованість особистості, яка звернена до предмета й діяльності, пов'язаної з ним, що супроводжується внутрішнім задоволенням від результатів цієї діяльності. Цей інтерес має пошуковий характер, підвищує можливості розумового розвитку студента (В. Паламарчук), сприяє усвідомленій самостійності (О. Савченко), викликає продуктивну роботу (В. Лозова), змінює способи розумової діяльності (Г. Щукіна), є умовою розвитку творчої особистості (М. Алексєєва). Пізнавальний інтерес – це вищий етап розвитку пізнавальної діяльності особистості. Такий інтерес пов'язаний з її намаганням самостійно

розв'язати проблемне питання. Ядром пізнавального інтересу є процеси мислення, адже людина прагне заглибитися в сутність пізнаваного. З цієї точки зору пізнавальний інтерес виступає можливим мотивом навчання, який є підґрунтям позитивного ставлення особистості до знань, який пов'язаний із радісними переживаннями від розумової праці, із постійним бажанням заглибитись у вивчення одного або декількох навчальних предметів.

Отже, можемо визначити, що у процесі організації навчально-виробничої діяльності провідну роль відіграє пізнавальний інтерес, який за сприятливих педагогічних умов переростає в інтерес професійний.

Список використаних джерел:

1. Головань Т. Пізнавальний інтерес як чинник підвищення ефективності процесу навчання / Т. Головань // Рідна школа. – 2004. – № 6. – С. 15–17.
2. Киричук О. І. Виховання в учнів інтересу до навчання / О. І. Киричук. – К.: Знання, 1986. – 48 с.
3. Лозова В. І. Цілісний підхід до формування пізнавальної активності школярів; [монографія] / В. І. Лозова. – 2-ге вид., доп. – Харків: Харк. держ. пед. ун. ім. Г. С. Сковороди: О.В.С., 2000. – 164 с.
4. Лозова В. І. Пізнавальна активність школярів (Спецкурс з дидактики): навч. посібник для пед. ін-тів / В. І. Лозова. – Харків: Основа при ХДУ, 1990. – 89 с.
5. Морозова Н. Т. Учителю о познавательном интересе / Т. Н. Морозова // Психология и педагогика. – 2007. – № 2. – С. 7–10.
6. Онищук В. О. Шлях до глибоких знань / В. О. Онищук. – К.: Знання, 1999. – 47 с.
7. Психология: словарь / Под ред. А. В. Петровского и М. Г. Ярошевского. – М.: Политиздат, 1990. – 494 с.